UNIVERSITETI - UNIVERSITY
"ISA BOLETINI"
MITROVICË
Fakulteti i Teknologjisë Ushqimore

Modeli i Programit mësimor të lëndës (Syllabusi)		
Fakulteti:	Fakulteti i Teknologjisë Ushqimore	
Departamenti:	Teknologjisë - Inxhinieria Mjedisore	
Niveli:	Bachelor	
Kodi i lëndës:	307. T. IM. Ib	
Lënda:	Ekologjia në mbrojtjen mjedisore	
Statusi i lëndës:		(Zgjedhore)
Semestri:		(Dimëror)
Fondi i orëve:		(2+2)
ECTS:		(4)
Orari/Salla	Sipas orarit zyrtar	
Viti akademik:	2024/25	
Mësimdhënës/e:	Prof. Asoc. Dr. Florent Dobroshi	
Asistent/e:		
Kontaktet:	Mësmdhënës/e	Asistent/e
Email:	florent.dobroshi@umib.net	
Telefon:	+38349147627	

PËRMBAJTJE	Rëndësia, definicioni dhe pozita e ekologjisë në shkencat biologjike, raporti i saj ndaj shkencave tjera dhe jetës në përgjithësi, Faktorët ekologjik - ndarja dhe njohuritë themelore të tyre, Faktorët abiotik: Faktorët fizik (C° - temperatura, drita- rrezatimet, presioni atmosferik dhe osmotik, lagështia, ultrazëri, thatësira, faktorët edafik), Faktorët Kimik: Acidet Bazat, Kripërat, Ngjyrat; Alkoolet ,etj., Faktoret Biotik: Marrëdhëniet reciproke ndërmjet makro dhe mikro dhe makroorganizmave; Simbioza (mutualizmi, antibioza dhe parazitizmi), Aplikim i faktorëve ekologjik në industrinë ushqimore qoftë në aspekt dobi prurës ose utelizues qoftë në aspekt eliminues, Cikli i ndotësve të ajrit. Tipat e ndotësve primar të ajrit, Lënda e grimcave të suspenduara, Ndotësit fotokimik, Ndotësit organic rezistente : PCB , Dioksinat dhe Furanet, Proceset teknologjike të ushqimit dhe faktorët Ekologjik, Klasifikimi si dhe kategorizimi i ndotësve të ujit, Analizat e ndotësve të ujit me metodat fizike , fiziko-kimike dhe bakteriologjike, Ndotja e ujërave në meset urbane , indistruale , bujqësore si dhe afër deponive.
QËLLIMI	Qëllimi i lëndës është që studentët të fitojnë njohuri mbi njohuri themelore mbi ekologjinë dhe faktorët ekologjik, ndikimi i faktorëve ekologjik ndaras dhe së bashku në përbërjen dhe gjendjen e mjedisit si dhe Ekologjin për mbrojtjen Mjedisore. Krijimi i njohurive si të sillemi dhe të reagojmë në rastet e kalimit të vlerave të krijuara të ndotësve të ajrit dhe ujit. Krijimi i një sistemit informativ në bazën e të dhënave dhe në bazë të asaj të monitorohen dhe analizohen ndotësit e ajrit, ujit dhe tokës.

ARRITSHMËRIA

Arritshmëria duhet të paraqitet në formë të rezultateve të të nxënit të cilat janë formulime se çka studenti pritet të dijë dhe të jetë në gjendje të demonstrojë pas përfundimit të kursit.
Rezultatet e të nxënit duhet të paraqiten duke u mbështetur në hierarkinë e taksonomisë së Blumit (2011) mbi nivelet e fushës njohëse, të cilat janë: Të njohurit, të kuptuarit, zbatimi, analiza, vlerësimi dhe sinteza (krijimi). Më shumë në:
http://bloomstheory.wikispaces.com/Resources+%26+Websites

Arritshmëria duhet të formulohet me ndihmën e **Foljeve vepruese** të cilat duhet të përdoren për nivele të ndryshme njohëse:

- **Të njohurit**: Rregullojë, përmbledhë, definojë, përshkruajë, numërojë, ekzaminojë, identifikojë etj.
- **Të kuptuarit**: Të qartësojë, lidhë, ndryshojë, klasifikojë, krahasojë, ilustrojë, dëshmojë, zgjedhë, shpjegoj, interpretoj, skicoj, diskutoj, dalloj, parashikoj, ritheksoj, përkthej, përshkruaj, etj
- **Zbatimi:** Të përdorë, vlerësojë, kompletojë, llogarisë, konstruktojë, manipulojë, organizojë, demonstrojë, përgatisë, zgjidh, përdorë, ilustrojë, ndërtojë, kryejë, hulumtojë, etj
- **Analiza**: Të analizojë, shqyrtojë, kategorizojë, kritikojë, debatojë, veçojë, shkëpusë, çmojë, dallojë, krahasojë, kategorizojë, ndajë, etj.
- **Vlerësimi:** Të konstatojë, argumentojë, diskutojë, bindë, diskriminojë, gjykojë, arsyetojë, zbërthejë, vërtetojë, zbulojë, parashikojë, planifikojë, ndërtojë, propozojë, sajojë formulojë, verifikojë argumentojë rekomandojë etj.
- **Sinteza:** Të argumentojë, sajojë, riorganizojë, kategorizojë, formulojë, gjeneralizojë, integrojë, menaxhojë, rishikojë, diskutojë, caktojë prioritete, përcaktojë etj.

Për secilën lëndë duhet të shënohen 5-7 rezultate të pritura të të nxënit.

Në fund të kursit pritet që studenti/ja të jetë në gjendje të:

1. Të aftësohen që në praktikë të implementojnë njohuritë e krijuara.
2. Vlersimin e ndotësve si dhe krijimin e mundësive sa me të mira.
3. Të analizoi mundësin e ndotësve tëajrit duke punuar në mënyrë vetanake.
4. Të analizoi ajrin duke punuar në mënyrë ekipore.
5. Të krijoi i një sistemit informativ në bazën e të dhënave.
6. Të demonstroi mënyrat e përpunimit dhe e përcjelljes së rrezultateve.

PROGRAMI

Javët	Tema
Java - I	Rëndësia, definicioni dhe pozita e ekologjisë në shkencat biologjike, raporti i saj ndaj shkencave tjera dhe jetës në përgjithësi.
Java - II	Faktorët ekologjik - ndarja dhe njohuritë themelore të tyre.
Java - III	Faktorët abiotik: Faktorët fizik (C° - temperatura, drita- rrezatimet, presioni atmosferik dhe osmotik, lagështia, ultrazëri, thatësira, faktorët edafik).
Java - IV	Faktorët Kimik: Acidet Bazat, Kripërat, Ngjyrat; Alkoolet ,etj.
Java - V	Faktoret Biotik: Marrëdhëniet reciproke ndërmjet makro dhe mikro dhe makroorganizmave; Simbioza (mutualizmi, antibioza dhe parazitizmi).

	Java - VI	Aplikim i faktorëve ekologjik në industrinë ushqimore qoftë në aspekt dobi prurës ose utelizues qoftë në aspekt eliminues.
	Java - VII	Cikli i ndotësve të ajrit. Tipat e ndotësve primar të ajrit.
	Java - VIII	Lënda e grimcave të suspenduara.
	Java - IX	Ndotësit fotokimik.
	Java - X	Ndotësit organic rezistente : PCB , Dioksinat dhe Furanet.
	Java - XI	Proceset teknologjike të ushqimit dhe faktorët Ekologjik.
	Java - XII	Monitorimi i parametrave standarde (SO_2, NOx, CO_2, CO), bloza, grimcat e suspenduara, etj.
	Java - XIII	Klasifikimi si dhe kategorizimi i ndotësve të ujit.
	Java - XIV	Analizat e ndotësve të ujit me metodat fizike , fiziko-kimike dhe bakteriologjike.
	Java - XV	Ndotja e ujërave në meset urbane , indistruale , bujqësore si dhe afër deponive.
LITERATURA		

Literatura themelore. Të renditen:

- Ligjeratat e autorizuara
- Peçuli, V., Kopali, A.,``Ekologjia`, UBT-Tiranë, 2010
- Qullaj, A.,``Kimia e Mjedisit``, Tiranë, 2013
- Sulqe, S., ``Ndotja e Tokës dhe e Ujit```, UBT-Tiranë, 2005
- Artiola, F., Pepper,I,L., Brusseau, M.,"Monitoring and characterization", Elsevier, Inc. All rights reservd, USA, 2001.

Literatura plotësuese:

- Stephen R. Gliessman, Eric W. Engles, Agroecology," The Ecology of Sustainable Food Systems", third edition (© 2015 by Taylor & Francis Group, LLC).
- Cheremisinoff N., Handbook of Air Pollution Prevention and Control, Elsiever, 2002.

METODOLOGJIA E MËSIMDHËNJËS

Mësimdhënje e drejtpërdrejtë (përmes shpjegimit, ushtrimeve praktike).
Mësimdhënje përmes demonstrimit dhe eksperimentit.
Të mësuarit përmes projekteve, punimit të seminareve, vetëvlerësimeve periodike.
Të gjitha këto do të realizohet në aspektin teorik dhe praktik duke i prezantuar materialet në formën audiovizule përmes teknologjisë elektronike me programet e Windows Office.
Në aspektin teorik do të ofrohen njohuri të përgjithshme shkencore, bazuar në literaturën bashkëkohore.

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit – 1 ECTS kredi = 25 orë)

Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Ushtrime në terren			
Punë praktike			
Konsultime me mësimdhënësin/asistenten	1	5	5
Kolokiume /seminare	2	2	4
Detyra të pavarura	1	9	9
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë, shtëpi)	1	8	8
Përgatitja përfundimtare për provim	1	1	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	1	3	3
Projektet, prezantimet , etj	1	1	1
Total			**100**

VLERËSIMI

Metodat e vlerësimit
[sipas Statutit dhe Rregullores për studime të UMIB-it]

Testet/Kollokviumet	Vlerësimi në % Testi i –I-rë, me shkrim ..... 20 % Testi i – II-të, me shkrim ..... 20 % Pjesmarrja në ligjerata..... 10 % Povimi me shkrim.....50 % **Totali.....100 %** Shkallët e notave : 50-me pak – nota 5 (pesë) 51-60 % - nota 6 (gjashtë) 61-70 % - nota 7 (shtatë) 71-80 % - nota 8 (tetë) 81-90 % - nota 9 (nëntë) 91-100 % - nota 10 (dhjetë)

POLITIKAT AKADEMIKE	Caktohen kriteret për vijueshmëri të rregullt dhe rregullat e mirësjelljes gjatë organizimit të mësimit. **Udhëzime të mëtejme :** • **Puna me kompjuter** Punimet me shkrim duhet doemos të jenë të shkruara me kompjuter. Në punime janë të obligueshme respektimi i kritereve qoftë për aspektin vizual ashtu edhe përmbajtjesor të punimeve të kërkuara. Gjatë punimeve kërkohet që të respektohen rregullat drejtshkrimore dhe stili APA • **Etika në mësim** Punimet e ndryshme semestrale duhet të jenë punime të secilit student. Nuk do të ketë tolerancë për kopjime, "huazime" nga interneti apo çfarëdo materiali tjetër. Punimet e njëjta apo të ngjashme do të kenë vlerësime negative në vlerësimin përfundimtar të studentit. • **Afatet** Në marrëveshje me studentët do të përcaktohen afatet e dorëzimit të punimeve. Nuk do të këtë tolerancë për vonesë në dorëzimin e punimeve. Mosardhja në orën kur është shpjeguar detyra nuk e arsyeton studentin për mosdorëzim të punimit. Afati do të jepet më herët. Po qe se do të udhëtoni jashtë vendit, atëherë duhet të dorëzoni punimi më herët. Studenti/ja ka të drejtë të kërkojë konsultim me profesorin sa herë e sheh të arsyeshme dhe të nevojshme për kryerjen e punimit të tij/saj. • **Rregullat e mirësjelljes dhe politikat akademike :** o Pjesëmarrje aktive e studentëve në ligjërata. o Pjesëmarrje në diskutim, komente dhe shprehje e lirë e opinionit, mendimit dhe qëndrimit akademik (me argumente). o E obligueshme puna e pavarur dhe shfrytëzimi i burimeve shtesë të informacionit (ëeb-faqet e ndryshme shkencore, revista shkencore, përmbledhje punimesh të konferencave etj.). o Respektimi i orareve të ligjëratave pa cenuar lirinë akademike (telefonat celularë pa zë) o Respektimi i fjalës, mendimeve dhe ideve të kolegëve. o Tolerancë e ulët ndaj ardhjeve me vonesë dhe daljeve pa ndonjë arsye të qëndrueshme. o Përgatitja dhe pajisja me ligjëratat përkatëse, (obligim i mësimdhënësit).

Mitrovicë **Bartës/e i/e lëndës:**

08 / 09 / 2024 **Prof.Asoc.Dr. Florent Dobroshi**

(Emër Mbiemër)

(Nënshkrimi)